

Z NATEČAJA NA TEMO »POPLAVE«*

Poplave

Katja Ojsteršek, 8. a, Osnovna šola Dob

Sedim v kuhinji in obdaja me prijetna toplota doma. Gledam skozi okno, nebo je prevlečeno s težkimi, črnimi oblaki in pokrajina je odeta in hladno sivino. Vse naokrog je mokro. Spet dežuje. Težke kaplje dežja padajo izpod neba. Pod njimi žalostno upogibajo svoje veje drevesa, od katerih že odpada jesensko obarvano listje in od jutranjega hladu načete rože, pod težo deževnih kapelj sklanjajo mokre glavice, moja muca pa mokra in žalostna ždi na pragu in si vsake toliko časa otrese mokre tačke. Tudi naš pes lenobno čemi v svoji pasji utici, le vlažen smrček se kdaj pa kdaj zalesketa iz nje.

Mislím, razmišljam in tuhtam, kako nenavadno in čudno je današnje vreme. Prejšnji dan lépo, sončno, nebo brez oblačka, polno modrine, da je človeku tako zelo prijetno, lepo pri srcu, je poln volje in veselja do vsega in ve, da je svet, obsijan s soncem, videti čisto drugačen. Naslednji dan, dva, tri in več pa spet samo dežuje in dežuje. Včasih rada prislunem starejšim ljudem, še posebno svoji prababici, ki pravi, da je bilo včasih vse drugače. Sonce je sijalo ves teden ali več, nato je prišlo deževje, deževalo je nekaj dni, nato spet sonce in tako dalje. Takšnih poplav in elementarnih nesreč, pravijo, ne pomnijo in niso bile tako pogoste kot danes. Iz preišljevanja me je zmotil prijeten, mehak glas napovedovalke: »Zaradi obilnega deževja pričakujemo porast vodotokov po vsej državi, v jutranjih urah bo visoko tudi plimovanje morja in je zato velika nevarnost poplav. Tudi voznike opozarjamo na strpno in previdno vožnjo, svojo vožnjo naj prilagodijo razmeram na cestah, saj so ceste mokre in spolzke. Na Zgornjem Tolminskem in Idrijskem so se zaradi obilnih padavin sprožili zemeljski plazovi. Ceste so neprevozne, obvoza ni.« Napovedovalka je dalje poročala tudi o strahotnih poplavah in zemeljskih plazovih v Južni Ameriki – Hondurasu, Nikaragvi, Salvadorju, ki jih je povzročil hud orkan. Umrlo je več deset tisoč ljudi. Prav tako divjajo orkani nad Atlantikom, Florido v Ameriki, hude poplave so bile tudi na Češkem, v Nemčiji in drugod. Srh me je spreletaval ob poslušanju teh grozot, zato sem kar malce nejevoljna ugasnila radio. Kljub temu sem se ponovno zamislila in si rekla: »Pa menda ja ne bodo spet poplave in plazovi kot pred nekaj dnevi. Takrat je bila tudi naša država skoraj vsa pod vodo, od Primorske, Štajerske, Zasavja tja do Koroške. Tudi naša vas je malo okusila grozote poplav, ko je majhna reka Rovščica preplavila bregove. Poplavilo je le nekaj hiš, hlevov in gospodarskih poslopij, pa vendar je bilo tudi tem ljudem hudo, saj jim je bila poleg strahu povzročena tudi materialna škoda. Čeprav sem na varnem in daleč stran od vseh teh dogajanj, me naravne katastrofe vseeno zelo pretresejo. Hudo mi je ob misli, da ob vsem tem trpijo ljudje in živali. Hudo mi je, ko pomislim na Posočje, ki ga je prizadel potres, sedaj pa ga pestijo še poplave in zemeljski plazovi, saj razmočena zemlja ne vzdrži več. Pa ljudje ob Dravi! Voda jim je zalila domove, ostalo jim je le golo življenje. Najbrž si nihče od nas, ki najpomembnejše – dom. Izgubili so tako rekoč vse, kar so dolga leta s trudom gradili. Njihov trud in delo sta bila uničena v nekaj trenutkih.

Po mojem nenavadnem, preresnem preišljevanju in poseданju v toplem stanovanju vse do večera, ob obloženi mizi, kjer je omamno dišalo pravkar zavreto pravo domače mleko in svež kruh s hrustljivo skorjo, sem se naslednje jutro zbudila v nepopisno grozen dan. Zgodilo se je, česar sem se

strahovito bala. Prišlo je izpod težkega, črnega, grozečega neba. Polno vode, vode, vode. Vse naokrog voda, umazana, kalna voda, pomešana z zemljo in kanalizacijskimi odplakami. Na njej so plavala jabolka, listje, sem in tja se je našel tudi kakšen čevljin in še kaj. Grozljivo! Pomela sem si oči, saj nisem mogla verjeti temu, kar sem videla. Karkoli sem mislila ali želela, naj to ne bi bilo res, je kljub temu bilo. Očka in mamica sta hitela zdaj k vhodnim vratom, pa h kuhinjskim in kletnim brisat polzečo vodo, vendar je z vsemi cunjami in gobami tega sveta nikakor ne bi mogla ustaviti in je seveda tudi nista. Voda je kar lezla in lezla in čedalje več je je bilo. Zivati se je začela v klet, garažo in kurilnico. Še sreča, da imamo stanovanje malo višje in nam ga ni zalilo. Bili pa smo ob vso ozimnico, ob toplo stanovanje, saj je bila klet skoraj vsa v vodi. Na pomoč so nam prišli gasilci, sosodje, prijatelji in znanci. S črpalkami so črpali vodo, vsi pa smo potem ure in ure brisali vso nesnago, ki jo je naplavilo. Nekoliko lažje mi je bilo pri srcu, ko se je potrdilo, kar velikokrat berem ob takih nesrečah, da človeška solidarnost ob takih in podobnih primerih nikoli ne zataji in tudi sedaj ni. Menim, da smo jo mi kar dobro »odnesli«, kajti pri mojih dveh stricah, pri sosodih in marsikje po vasi so imeli poleg vrtov, drvarnic, kurilnic in drugega poplavljenega tudi stanovanje. Utrpeli so veliko materialno škodo, da ne govorim o strahu, ki bo v njih – še posebej v otrocih – prav gotovo še dolgo časa. Ob vsem tem pa se je nehoče zastavljalo vprašanje, kdo bo vsem prizadetim pomagal povrniti škodo in kdo bo omilil in izbrisal strah iz otroških oči. To je bil eden najstrašnejših dni v mojem življenju, ki ga ne bom nikoli pozabila.

Pravijo, da je voda vir življenja. Res je, saj brez vode ne bi mogli živeti ne ljudje ne živali in ne rastline. Toda če voda pljusne čez rob, je ni mogoče ustaviti. Menim, da so veliko hujše posledice od vodnih ujm kakor od požara, saj ogenj lahko pogasimo, vode pa ne moremo ustaviti.

Ne morem si kaj, da se ne bi vprašala, kaj vendar se dogaja na našem planetu? Zakaj kar na vsem lepem te katastrofe, od potresov, poplav, plazov, izbruhov dolgo spečih vulkanov, hudih orkanov, neviht, do strahovite suše in zaradi suše nastalih požarov?

Ob tem se mi poraja še nešteto vprašanj in nanje verjetno nikoli ne bom dobila pravega odgovora. Prepričana sem, da je to posledica človekovega posega v prostor, naravo in naravne zakonitosti. Tehnološki napredek človeštva nima meja, vedno hoče več in več, višje in višje, zato se narava maščuje na svoj način. Svetovno ekološko gibanje želi vsaj malo preprečiti vse zahtevnejša hotenja človeka in, če bom kdaj mogla, si bom tudi sama prizadevala sodelovati pri varovanju okolja in poskušala osveščati ljudi okoli sebe, da moramo z naravo ravnati drugače, kot ravnamo, in bo tako tudi ona z nami bolj prizanesljiva.

Poplava

Natalija Doljk, 7. a, Osnovna šola Dušan Munih, Most na Soči

Zgodilo se je nekega poletnega deževnega dne. Dež je padal iz nasičenih oblakov v neizmerno veliki količini. Posledica tega so bile seveda poplave. Reka ni bila več podobna reki, temveč mešanici kakava in kave. Nekateri ljudje so bili besni, drugi nemirni, jaz pa sem bila med tistimi, ki so si poplav želeli in upali, da bo še deževalo. To smo bili seveda predvsem otroci. Izbrali smo si svoje opazovalne točke in od

* Spisa sta bila nagrajena na natečaju za šolsko in predšolsko mladino: »Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami – poplave«, ki ga je za šolsko leto 1998/99 razpisala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

tam opazovali, za koliko se je dvignila vodna gladina. Narščanje reke je bilo sorazmerno hitro in kakavova ter kavna mešanica se je že bližala prvim obcestnim hišam. Pod njo so bili že vrtovi hiš, njihove kleti, a sedaj se je voda lotila tudi zgornjih prostorov. V nas pa je še vedno vladal vragec. Želeli smo si več dežja. Želja se nam je tudi izpolnila. Dež je začel še močnejše padati in umazana, razpenjena voda se je začela lotevati tudi ceste. Voda si je želela vedno več. Šele takrat smo se tudi i otroci začeli zavedati posledic. A bilo je prepozno. Šele tedaj smo upali na čisto nekaj drugega kot poprej. Upali smo, da bi se vražja voda zadovoljila že z nastalo škodo. A se ni. Dež je še vedno padal kot nor.

Tako je bilo še približno dvajset minut. Nato pa je le prenehala, kakavova in kavna mešanica se je nasitila in se počasi polegla. Ljudje so imeli nekaj dela z nastalo škodo, a na srečo poplava ni zahtevala žrtev.

Za svoje pregrešne misli smo bili verjetno kaznovani. Pravi jo, da se je cesta pri Mostu na Soči letos jeseni udrla zaradi tega, ker so jo izpodjedle pobesnele vode. Zaradi cestne zapore za avtobuse smo morali učenci v šolo dva meseca hoditi od Postaje do Mosta na Soči in nazaj peš. Kot nalašč je takrat skoraj vsak dan deževalo, mi pa smo bili vsi blatni.

Tako so nam poplave resnično pokazale svojo moč.

Sliki 1 in 2. Razstava likovnih izdelkov, prispelih na natečaj »Varstvo pred naravnimi in drugim nesrečami – poplave« v šolskem letu 1998/99 (foto: J. Oražem)

Figures 1 and 2. Exhibition of art works received for the competition "Protection Against Natural and Other Disasters – Floods" in the school year 1998/99 (photo: J. Oražem)

Slika 3. Podelitev nagrad najboljšim likovnim in literarnim ustvarjalcem ob zaključku natečaja (foto: J. Oražem)
Figure 3. Awards were granted to the best artistic and literary creators at the end of the competition (photo: J. Oražem)